

проти / Р. М. Циган, А. О. Синятко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2015/51.pdf.

11. Кришталь А. М. Світовий досвід вивчення та використання нетрадиційних вуглеводневих ресурсів / А. М. Кришталь // Мінеральні ресурси України. – 2015, №1. – С. 27–37.

12. Циватый В. Г. Энергетическая дипломатия и безопасность: роль сланцевого газа в экономической политике Украины (институциональный аспект) / В. Г. Циватый [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvdau_2016_23\(3\)_17.pdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvdau_2016_23(3)_17.pdf).

УДК 351.863:6588

О. В. Овецька, к.е.н., доцент

В. В. Жарська, магістр

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Гарантування енергетичної безпеки сьогодні неможливе без виконання зобов'язань Україною як учасниці Енергетичного співтовариства [1], що передбачає імплементацію в українське законодавство низки стратегічно важливих нормативно-правових актів ЄС, зокрема документів третього енергетичного пакету:

- регламент ЄС № 714/2009 Європейського Парламенту та Ради від 13 липня 2009 року про умови доступу до мережі транскордонних обмінів електроенергією [2, с. 19];

- директива 2009/72/ЄС щодо загальних правил для внутрішнього ринку електроенергії [3] тощо.

Важлива роль в цьому контексті, у відповідності до "Енергетичної стратегії України до 2030 року", покладається сьогодні на енергетичний сектор.

Електроенергетика є базовою галуззю, яка забезпечує потреби країни в електричній енергії та спроможна виробляти значний обсяг електроенергії для експорту. Для забезпечення попиту споживання електричної енергії та її експорту згідно з базовим сценарієм розвитку економіки країни до 2030 р. [4, с. 21] передбачено збільшити потужність генеруючих електростанцій до рівня 88,5 млн. кВт (за песимістичним сценарієм розвитку економіки цей рівень становитиме 74,9 млн. кВт, за оптимістичним – 98,6 млн. кВт).

Основою електроенергетики країни є Об'єднана енергетична система (ОЕС) України, яка здійснює централізоване електрозабезпечення внутрішніх споживачів, та взаємодіє з енергосистемами суміжних країн. Органом державного регулювання діяльності в електроенергетиці є Національна комісія регулювання електроенергетики (НКРЕ) України, НКРЕ України регулює

діяльність суб'єктів природних монополій у сфері електроенергетики, зокрема ПАТ "Прикарпаттяобленерго".

ПАТ "Прикарпаттяобленерго" – обласна енергопостачальна компанія, що здійснює передачу та постачання електроенергії місцевими (локальними) електромережами споживачам на території Івано-Франківської області (за рік через електромережі підприємства передається близько двох мільярдів кіловат-годин електроенергії [4]).

Сьогодні підприємство – це мережа з 17 філій у кожному районі області, яке окрім основної ліцензованої діяльності, надає супутні послуги монопольного (зокрема, послуги з видачі технічних умов та підключення споживачів, що сукупно складають майже 70 % відповідної групи послуг) та немонопольного характеру (серед яких більше 50 % становлять електромонтажні роботи).

До найбільших споживачів по Івано-Франківській області ПАТ "Прикарпаттяобленерго" належать, зокрема і підприємства нафтогазового комплексу – Богородчанське ЛВУМГ, НГВУ "Долианафтогаз".

Серед основних напрямів діяльності ПАТ "Прикарпаттяобленерго" – підвищення якості передачі електричної енергії та забезпечення надійності електропостачання (зокрема, підвищення індексів надійності електропостачання SAIDI та SAIFI, які мають, нажаль, негативну динаміку). Це в свою чергу вимагає посилення уваги до проблем економічної безпеки, що особливо актуальним стало після здійснення кібератаки в грудні 2015 року.

Для виявлення загроз економічній безпеці ПАТ "Прикарпаттяобленерго" було використано методи стратегічного аналізу та сформовано індикатори, які забезпечили можливість оцінювання складових економічної безпеки досліджуваного підприємства за функціональними ознаками. Одержані результати дозволяють оптимізувати діяльність підприємства за умов нестабільного зовнішнього середовища, своєчасно розпізнати негативні тенденції розвитку та попередити кризові ситуації.

За результатами проведеного PESTER-аналізу групою факторів з найбільшим негативним впливом згідно бальної оцінки стали політичні та екологічні фактори, що об'єктивно обумовлено підвищеними вимогами ЄС та посиленням уваги до природоохоронної діяльності та захисту навколишнього середовища – впровадження системи екологічного управління згідно ISO 14001 та впровадження системи енергетичного менеджменту, що базується на вимогах міжнародного стандарту ISO 50001 та зорієнтована на використання енергозберігаючих технологій.

Отже, складність та багатогранність категорії "економічна безпека", вимагає не лише детального стратегічного аналізу факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ, але й комплексного аналізу її функціональних складових. Необхідність постійного моніторингу та дотримання належного рівня економічної безпеки зумовлюється об'єктивно наявним для кожного суб'єкта господарювання завданням забезпечення стабільності функціонування, досягнення головних цілей діяльності, а відтак є визначальним фактором зміцнення енергетичної безпеки України.

Список посилань на джерела

1. Овецька О.В. Управління національною безпекою України в контексті імплементації енергетичних пакетів ЄС: [Текст] / О.В.Овецька // Регіональна економіка та управління. – 2016. – № 2 (09). – С. 110–113.
2. Реферативний огляд європейського права / За заг. ред. В. О. Зайчука. Інститут законодавства Верховної Ради України. – Вип. 15. – К., 2009. – 54 с.
3. Directive 2009/72/ EC of the European Parliament and of the council of 13 July 2009 "Concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC" (Text with EEA relevance) // Official Journal of the European Union. – 14.8.2009. – L 211/55 – 93.
4. "Енергетична стратегія України на період до 2030 року" – [Режим доступу]: <http://zakon.rada.gov.ua/signal/kr06145a.doc>
5. Офіційний сайт ПАТ "Прикарпаттяобленерго": <http://www.oe.if.ua>.

УДК 338.45

М. Ю. Петрина, к.е.н., доцент

О. Ю. Кушлик, к.е.н., доцент

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕК В КОНТЕКСТІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ: ЗАГРОЗИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Енергетична безпека як одна із найважливіших складових економічної безпеки проявляється, по-перше, як стан забезпечення держави паливно-енергетичними ресурсами, що гарантують її повноцінну життєдіяльність і, по-друге, як стан безпеки енергетичного комплексу та здатність енергетики забезпечити нормальне функціонування економіки, енергетичну незалежність країни. Політична і енергетична незалежність є взаємообумовленими.

Експертами ЗАО "ГУ Інститут энергетической стратегии" виділено три ймовірні сценарії розвитку світової енергетики: інерційний, стагнаційний, інноваційний [1]. В інноваційному сценарії сьогодні велику увагу зосереджено на таких двох технологічних проривах як батарея Tesla та термоядерний синтез. В кінці квітня 2015 року компанія Tesla представила два продукти – акумулятори Tesla Powerwal для накопичення електроенергії та автономного забезпечення будинків і акумулятори Tesla Powerpack, здатні вирішити проблему забезпечення фабрик, заводів і цілої промисловості. Особливість останніх – здатність безкінечного нарощення потенціальної ємності до декількох Гігават*год. Це рішення, які повинні позитивно відобразитись не тільки на навколишньому середовищі, але і на вартості енергії [2].

Щодо термоядерного синтезу, то отримана в такий спосіб енергія розглядається багатьма дослідниками в якості "природного" джерела енергії у довготривалій перспективі. Прихильники комерційного використання